MĂRTURII DESPRE BASARABIA

de N. BATZARIA

Acum câteva zile, un copil a venit — așa cum vin mulți copii — la redacția revistei „Universul Copiilor". Dela primele lui cuvinte, am înțeles, după accent, că este un fiu al Basarabiei. După întrebări despre revistă, al cărei cititor era de câțiva ani, copilul, privindu-mă cu ochi înmuiați în lacrimi, m'a întrebat cu un glas ce-i tremura: „Acum, o să fim iubiți noi, moldovenii?"

I-am răspuns, cum era și firesc: „Mai mult decât oricând!"

Vizita și întrebarea copilului, refugiat dela Ismail, mi-au trezit două amintiri, dintre care una veche de câteva decenii și dintr'un timp când scriitorul rândurilor de față își făcea datoria într'un alt mediul românesc.

Intr'un spital dela Constantinopol, unde fusesem internat pentru o operație chirurgicală, se mai găsea bolnav un călugăr tânăr, venit dela o mânăstire rusească dela Sfântul Munte. Intrebându-l dacă în afară de limba rusă mai cunoaște vreo limbă, în care ne-am fi putut înțelege mai ușor, părintele Anton — așa se numea călugărul — s'a grăbit să-mi răspundă: „Știu moldovenește, că e doar graiul meu". Mi-a mai lămurit, că e de fel dintr'o comună moldovenească de prin părțile Chișinăului.

Era primul moldovean, adică primul fiu al Basarabiei românești, cu care făceam mai de aproape cunoștință. Imi îngădui să menționez că în orașele și comunele noastre din Macedonia și Pind, noi eram în deajuns la curent cu stările de lucruri de aici, din țară, și cu luptele dârze duse de frații noștri din Ardeal. La liceul nostru dela Bitolia aveam doar și profesori ardeleni. Din Ardeal primeam reviste și ziare românești și, uneori, colaboram la ele — în deosebi la revista „Familia" a regretatului Iosif Vulcan și la „Tribuna" dela Sibiu. In multe case românești găseai puse la locul de cinste portretele fruntașilor noștri din faimosul proces al „Memorandum-ului". Văd și acum cu ochii minții figurile impunătoare ale lui Ion Rațiu, Gheorghe Pop de Băsești, Vasile Lucaciu și ale altora.

Despre românii din Basarabia aproape că nu se primeau vești. Doar știam că, în ciuda vitregiei împrejurărilor, ei își păstrează graiul și ființa națională, iar câtă vreme aceste două bunuri nu sunt pierdute, nu este îngăduit să se piardă speranța în sosirea de vremuri mai prielnice și mai senine.

Am avut confirmarea acestui adevăr în cele vreo zece zile, când, siliți de boală să stăm la spital, părintele Anton și subsemnatul căutam o usurare, stând împreună de vorbă despre chestiuni care ne interesau deopotrivă.

Născut și crescut sub stăpânirea rusească, părintele Anton nu fusese niciodată în România și nu umblase la nici o școală română. Ceva mai mult: nu avusese până atunci prilejul să vadă măcar o carte românească. După ce făcuse câteva clase la o școală rusească dela Chișinău, plecase la Sfântul Munte, unde se călugărise, fiind hotărît să-și trăiască viața în rugăciuni, în reculegere și departe de ispitele lumești.

A fost deci adânc emoționat, când, arătându-i o carte românească, am început să-i citesc din ea. A fost emoționat și totodată s'a trezit și s'a aprins în el ceva ce zăcea tăinuit în fundul sufletului său; instinctul național, dragostea de tot ce este românesc și dorința de a trăi ca român.

A doua amintire. In anul 1921, — eram atunci membru al Senatului — mi se făcuse cinstea de a fi ales în comisiunea de anchetă parlamentară ce se hotărise a se face în Basarabia. Se poate spune acum că a fost o hotărire luată pe baza unor informațiuni alarmiste și care — la fața locului — s'au dovedit că erau absolut tendențioase, fiind născocite de elemente asupra cărora trecem cu un sentiment de profund desgust.

Să mi se îngăduie însă, să citez două cazuri, ca să se vadă până la ce margini nepermise împing ticăloșia elementele la care am făcut aluzie.

Intr'o zi, pe când o parte din comisia noastră lucra la Chișinău, vine cineva și ne aduce la cunoștință un fapt în adevăr grav: cică într'o comună din apropierea orașului, șeful de post de jandarmi ar fi ridicat cu sila dela locuința ei pe învățătoare și ar fi dus-o la post, unde o ține sechestrată de mai multe zile. Am mers numaidecât în acea comună..., ca să ne alegem cu o invitație și să asistăm la pregătirile de nuntă a șefului de post cu învățătoarea, care era încântată de viitorul e soț, dar care a rămas nespus de uimită, auzind povestea ei răpirea și sechestrarea.

Al doilea caz. Intr'o dimineață a unei zile de Duminică, vine un alt informator, tot din seria birfitorilor, cu vestea că la Siguanța Generală a Statului câțiva arestați ar fi așa de rău chinuiți, că de țipetele lor răsună tot cartierul.

Care fost adevărul, însă adevărul absolut autentic? Țipetele, ce s'auzeau, erau datorite a două femei — nu arestate, ci femei libee, care, nu mai țin minte pentru ce pricină, se încăieraseră între ele, pe când la Siguranță u era nici cine să țipe, nici cie să fie chinuit. In adevăr, în una aceea nu se găsea la Siguranță niciun arestat.

Și e regretabil că raportul comisiunii de achetă, de care am pomenit, n'a fost dat publicității. Nu de ltceva, dar s'ar fi văzut că abiase făcuse alipirea de bună voie a străvechei provincii românești dintre Prut și Nistru la Pata Mumă, și se începuse acolo o muncă rodnică și serioasă de ieșire dintr'o stare de inapoiere și de ridicare a populației și a provinciei din toate punctele de vedere. La această operă, toate instituțiile țării și-au dat patea lor de contribuție, precum u dat și numeroși martiri. Iare ce a găsit și ce lasă acum vmelnic administrația românească este, în favoarea ei, o deosebire enormă.

N. BATZARIA

MUNCĂ ŞI ORDINE

Durerea pricinuită de pierderea Basarabiei și a nordului Bucovinei nu se poate uita, dar tare pe nădejdea că dreptatea va triumfa, poporul român a înțeles că trebue să-și încordeze voința și în muncă și ordine să găsească drumul continuității.

Numai slabii se lasă copleșiți de loviturile Soartei; în fața tuturor adversităților organismele vii caută mijloacele de adaptare, în așteptarea vremurilor mai bune, și pentru țara noastră două sunt căile esențiale ale adaptării: munca și ordinea.

Acceptarea unei situații nu înseamnă o definitivă renunțare ori o uitare a cauzelor sau a acțiunei celor cari ne-au agravat și mai mult suferința.

Dealungul frământatei Istorii a neamului nostru, am cunoscut multe momente grele, dar tocmai adversitățile și nedreptățile ne-au călit energia, ne-au întărit dârzenia, pentru că în sufletele noastre a sălășluit în totdeauna credința biruitoare și izbăvitoare.

Munca zilnică pe ogoare și în uzine este condiția pe care o cere situația de azi; muncă în ordine spre a nu da prilej dușmanilor lăuntrici să profite de împrejurări neprielnice nouă.

Conducătorii au datoria să vegheze ca autoritățile în subordine să încurajeze și să sprijine populația în activitatea sa în toate domeniile; să părăsească subalternii practicele birocratismului învechit, să fie la dispoziția publicului și să se amintească mereu tuturor slujbașilor statului, că au în primul rând datorii de îndeplinit față de marea masă a contribuabililor.

Pentru ca poporul să continue munca sa în ordine, disciplină și liniște, conducătorii trebue să sancționeze imediat pe toți subalternii neonești ori abuzivi, pe toți cei cari calcă legile, pe toți cei cari speculează, pe toți cei cari au contat prea mult pe iertarea și uitarea oficialității.

Conducători ori conduși, să nu uităm că avem, toți, datorii de îndeplinit față de sacrificiile și față de opera generațiilor cari ne-au precedat; că vom da socoteala generațiilor de mâine în ce privește felul în care am știut să ne achităm de obligațiile ce le avem față de țară și față de neamul întreg.

SCRISORI DIN BELGRAD

NOUA ORDINE POLITICĂ IN IUGOSLAVIA

de dr. D. GREGORIC

Belgrad, Iulie

Marile evenimente, cari transformă structura Europei prin forță revoluționară, au avut în Iugoslavia un ecou eficace. In politica sa externă, Belgradul, examinând exact situația geopolitică a țării și raporturile de forță din sud-estul Europei și fiind în strictă neutralitate, s'a orientat încă dela începutul războiului în așa fel, încât azi nu mai este nevoe să schimbe linia politicii externe a țării. Ultimii ani dinaintea izbucnirii războiului au fost pentru Iugoslavia — în ce privește politica externă — o perioadă de pregătire și de elaborare a unei poziții politice potrivită să țină departe de frontierele regatului pericolele conflictului european.

In politica internă însă, diferitele probleme sociale și naționalpolitice au întârziat până acuma acea consolidare asigurătoare, care oferă garanția unei politici a statului la înălțimea tuturor evenimentelor.

Inainte de toate era chestiunea croată ce dăinuia dela începutul vieții de stat a Iugoslaviei și care trebuia soluționată. Tendința autonomistă a unei treimi din populația Iugoslaviei trebuia modificată spre a putea îndruma poporul croat, cu toate forțele sale culturale și sociale, spre o muncă constructivă. Chestiunea aceasta a fost soluționată după un an de înțelegere reciprocă. Prin aceasta s'a desființat un coeficient de neliniște, care trebuia totdeauna avut în vedere.

A doua chestiune tot atât de importantă este orientarea politică a conducerii statului. După prăbușirea guvernului Stoiadinovici, absolut necesară soluționării chestiunii croate, Iugoslavia a fost un timp oarecare străbătută de reizbucnirea unor idei democratice de partid. Părea că s'a renunțat definitiv la ideea autoritară în conducerea statului, introdusă în viața politică iugoslavă prin actul Regelui Alexandru dela 6 Ianuarie 1929.

Guvernul Svetcovici a arătat, în primele luni ale activității sale, tendințe spre democratizarea progresivă a vieții de stat, de care s'au folosit și au abuzat vechile cercuri democrate parlamentare.

S'a dovedit însă în curând, că ideile învechite, dispărute în Europa tânără, nu mai pot fericici popoarele din Balcani. De aceea s'au ivit în politica internă iugoslavă tendințe pentru o unire mai puternică a forțelor poporului. Mai ales după prăbușirea principiilor democrate din continentul european, aceste tendințe s'au evidențiat din ce în ce mai mult.

Ministrul președinte Svetcovici, cu pronunțatul său instinct politic și cu prevederea sa de om de stat, a înțeles situația și a trecut pe tărâmul noilor realități europene. Declarațiile făcute de d. Svetcovici presei germane și italiene, cât și unele discursuri publice ținute la sindicatul muncitoresc național „Jugoras", au dovedit că el este un om al timpului.

Vechile idei în legătură cu democrația, au fost definitiv abandonate. Timpul nou cere Iugoslaviei o nouă ordine politică. Această ordine nouă trebuie să se sprijine și să țină cont de realitățile europene.

La fel cum a început și a realizat Svetcovici problema croată, tot așa este acum pe punctul să pună la punct chestiunea ordinei noui. E clar însă, că astfel de măsuri revoluționare, acum atât de necesare, nu pot fi realizate peste noapte. O nouă ordine politică cere două lucruri: studierea adâncă a posibilităților și a legăturilor în țara proprie și precizarea clară a direcțiunii, în care urmează să se facă noua consolidare. In afară de acestea este nevoe de oameni noui, spre a lua locul celor bătrâni.

Consolidarea nouă a Iugoslaviei se va face în trei direcțiuni: în primul rând se va avea în vedere o contopire a muncitorimii și a patronilor într'un sistem sindicalo-cooperatist; aci vor avea un rol important cele două asociații muncitorești naționale existente. E vorba de „Jugoras" cu sediul principal în Beograd și asociația muncitorilor croați, cu centrala în Zagreb. Se va face și contopirea țărănimii care va adopta sistemul existent al cooperației.

Paralel cu acestea se va crea o organizație a tineretului, cuprinzând întreg tineretul iugoslaviei, spre a deveni o formațiune importantă național-politică și constructivă.

Se mai studiază crearea unui partid al statului, care va îngloba toate forțele politice ale țării și în cadrul căruia se va forma apoi viața națională, politică, socială și culturală.

Alături de Svetcovici, cea mai importantă personalitate cu influență hotărîtoare în aceste noui vremuri, este ministrul educației naționale, d-rul Corosec, a cărui atitudine politică este o garanție că se vor lua măsuri generale și energice.

Este clar că în această nouă construcție a vieții iugoslave, autonomia Croației nu va fi atinsă. Prin urmare, formele ce se vor elabora amănunțit, vor fi intrucâtva complicate, deoarece în cadrul unirii generale a tuturor forțelor, trebuie să se dea un spațiu suficient de activitate sectorului croat.

Iugoslavia se află deci în fața unei epoci importante a istoriei sale. Vechiul sistem de guvernare a fost desființat definitiv. Cel nou, e pe drum. Zilele viitoare vor aduce, în această direcțiune, primele rezultate.

Dr. D. GREGORIC

—x◆x—

+42 grade la Târgoviște

Târgoviște, 16 Iulie

Valul de căldură, în ultimele zile, a crescut.

Astăzi, căldura a atins + 42 grade, la soare.

Noaptea însă e răcoare.

—x◆x—

Instalarea noului prefect al jud. Dorohoi

Dorohoi, 15 Iulie

Luni 15 crt., s'a prezentat în localitate și a luat în primire postul de prefect al județului Dorohoi, d. colonel Berescu.

D. D. Giurgiuveanu, fostul prefect, a cărui delegațiune a încetat, se afla plecat în Capitală.

Noul prefect a luat apoi contact cu șefii autorităților locale, având o consfătuire, în cursul căreia s'a pus în curent cu situația locală și nevoile ei actuale.

D-sa a cerut funcționarilor să-și facă deplin datoria, interesându-se despre mersul lucrărilor tuturor serviciilor.

—oxx● xxo—

Comerciant jefuit în tren

Iași, 16 Iulie

Comerciantul Haim Cuper, din com. Codăești, pe când se afla în trenul Iași-București, a fost jefuit de o servietă în care se aflau 25 mii lei.

Comerciantul ajuns în stația locală, s'a plâns poliției, care întreprinde cercetări.

1848 IN ARDEAL

Legiunile de țărani ardeleni

Moții se înregimentează în Legiunea Iancului. — Jurământul luptătorilor. — Armamentul. — O luptă pe viață și moarte. — Geniul războinic al neamului.

IV

Timișoara, Iulie

Odată ce comitetul național a hotărît ca națiunea română din fosta monarhie să-și câștige drepturile și libertățile răpite de oligarhia de tristă memorie, au început pregătirile de luptă. Fără să aibă cea mai mică pregătire militară oștile de țărani, luptând cu o însuflețire fără margini, animate de sfântul ideal, pentru care au suferit sute de ani, au dovedit că pot să învingă armate bine organizate, dar mai ales bine înarmate.

Rezultatul luptelor duse de țăranii ardeleni în revoluția dela 1848 a dovedit că forța morală, atrage cumpăna victoriei de partea celui care, chiar dacă n'are armament suficient, are suflet și voință de a învinge.

Protopopul PETRU MOLDOVAN ucis de unguri în revolta din 1848

Românii ardeleni trebuiau să lupte alături de armatele împăratului dela Viena, contra ungurilor, pentruca astfel să li se recunoască dreptul de naționalitate. Generalul Puchner, reprezentantul împăratului dela Viena, influențat de oligarhia din fruntea stăpânirei, n'avea încredere în români, de aceea nici n'a dat acestora numărul de arme necesare.

Astfel dintr'o statistică oficială din Septembrie 1849, când s'au strâns de armatele austriace ermele predate populației românești, rezultă că asupra acestora au fost numai 2120 arme militare, 48 flinte, 1802 arme de vânat și 598 carabine, astfel că legiunile de Moți ale Iancului n'au avut mai mult ca 1200 arme în stare de funcțiune, restul fiind nevoiți să apeleze la „industria locală de armament" transformând coasele, furcile, topoarele, din cari au făcut lănci, ca odinioară strămoșii lor Dacii, când își apărau moșiile.

Recrutarea luptătorilor pentru „Legiunea auraria gemina" nu se făcea la întâmplare, ci după directivele lui Avram Iancu, care din avocat se transformase în comandant de oști. El își organizase armata după toate cerințele luptei, fiind informat prin stafete despre toate mișcările inamicului, dar mai ales despre felul cum oștile sale se adunau, pentru a putea fi manevrate și aruncate în locurile, unde se simțea nevoie de întăriturI.

Este semnificativă de altfel și formula jurământului pe care luptătorii lui Avram Iancu trebuiau să-l depună. Din ea se desprind toate țelurile luptei duse și idealurile țărănimei redusă la sclavie, iar luptând pentru asemenea ideaIuri se înțelege marele avânt și curaj cu care se aruncau în luptă, având alături de ei pe preoți, cu crucea'n frunte, așa cum spune și imnul vremii:

„Preoți cu crucea'n frunte, căci
Ioastea e creștină
Deviza-i libertate, etc."

Inainte de a fi înregimentați în legiuni ostașii trebuiau să depună următorul jurământ.

„Eu... jur în numele Tatălui și Fiului și al Sfântului Duh, Dumnezeului celui viu, că voiu susține ca Român totdeauna națiunea noastră română pe calea dreaptă și legiuită și voiu apăra cu toate puterile contra oricărui atac și asupriri;

nu voiu lucra nici odată contra drepturilor și a intereselor națiunii române, că voiu ține și limba noastră română precum și libertatea, egalitatea și frățietatea;

pe aceste pricine voiu respecta toate națiunile ardelene, poftind egală respectare dela dânsele, nu voiu încerca să asupresc pe nimenea, dar nici nu voiu suferi să ne asuprească nimenea!

voiu conlucra după putință la desființarea iobăgiei, la emanciparea industriei și comerțului, la păzirea dreptății, la înaintarea binelui, umanității, al națiunei române și al patriei noastre.

Așa să-mi ajute Dumnezeu și să-mi dea mângâere sufletului meu.

Amin!"

Din această formulă de jurământ se desprind țelurile urmărite de revoluția lui Iancu, dar se răsfrâng și ideile politice ale timpului, rezultat al revoluției franceze.

Revoluția pornită de țărănime a fost generalizată în Ardeal și Banat și în mai puțin de opt zile, s'a putut constitui o armată de 40.000 luptători, care a dezarmat toate orașele ungurești de pe linia Teiuș-Cluj, băgând groază și spaima în Kossuth, șeful insurecției maghiare. Din Decembrie 1848 și până'n toamna lui 1849 Avram Iancu a fost șeful necontestat al revoluției românești, întruchipând tipul eroic, pe care națiunea română l-a visat și dorit.

In armamentul legiunii sale a primit abia în 20 Februarie 1849 un tun mic de fontă, datorită căpitanului de geniu Oprea Circa, care l-a adus la Câmpeni.

Moții aveau doar tunuri din lemn de ștejar, construite din fier vârsat, căptușit cu lemn. Cu aceste tunuri se putea trage o singură dată, iar efectul lor era numai moral, să sparie pe inamic. In luptele de pe vârful Trainișului, lângă Huedin, Moții au acționat cu două tunuri de lemn. Nicolae Muicea din Câmpeni a reușit să fabrice trei tunuri, din cari unul a fost dus de Axente Sever la Blaj, iar după terminarea luptei a fost dus în cetatea Albei Iulii, unul n'a reușit, fiind dus de Iancu la Vidra, iar al treilea a fost pus în funcțiune, dar fără succes.

Dar dacă n'aveau tunuri, Moții aveau o citadelă naturală, o fortăreață pe care ungurii în zadar au încercat s'o cucerească: Munții Apuseni și frontul de granit al sufletelor.

(va urma)

OCTAVIAN METEA

TACÂMURI

garantat INOXIDABILE fabricație străină

PREȚURI FOARTE REDUSE

vinde direct la consumatori

SARECO S. A. R.

Piața Kogălniceanu No. 8 (Intrarea Vasile Păun No. 2)

5196

Inspecțiile d-lui g-ral Petre Georgescu în județele Buzău, Bacău și Neamț

D. general Petre Georgescu, comandantul Gărzii Partidului Națiunii, a plecat în inspecția Gărzilor Partidului Națiunii din județele Buzău, Bacău și Neamț, cu care ocaziune se va interesa și de modul cum s'a făcut ajutorarea refugiaților bucovineni și basarabeni, din partea membrilor Gărzilor Partidului Națiunii.

D-sa se va interesa și va lua măsuri și în ce privește activitatea desfășurată pentru combaterea speculei

Un lup turbat mușcă 3 oameni și 14 vaci

Fiara a fost omorâtă cu securea de un muncitor

Sovata, 15 Iulie

Zilele trecute și-a făcut apariția, prin pădurile Sovatei, un lup turbat. Găsind la locul numit „Trocuța" o cireadă de 14 vaci, fiara le-a mușcat pe toate, dar pe nici una mortal.

In ziua următoare, lupul a scoborît în căutarul Ilieș unde a mușcat 2 copii și a omorît un miel, apoi, întorcându-se în pădure, a mușcat pe un muncitor. Acesta în luptă cu lupul, i-a dat o lovitură de secure în cap, omorîndu-l.

Relevăm, cu această ocazie, că circumscripția nu are medic veterinar, fiind girată de un medic din Tg. Mureș. Medicul respectiv sosind la fața locului a prescris injecțiile necesare, cari au fost cerute telegrafic dela Cluj, însă s'a comunicat că nu se găsesc. In acelaș mod s'au comandat și dela București, așteptându-se rezultatul care este deja întârziat.

Situația bisericii catolice din Banat

Timișoara, 15 Iulie.

Vremurile actuale scot în evidență importanța etnicului, mai ales pentru popoarele mici, rămase la discreția marilor imperialisme, care-și disputâ hegemonia în Europa. De aici necesitatea ca să cunoaștem numărul exact al diferitelor minorități etnice.

Intr'un număr trecut al ziarului am arătat cu cifre oficiale, proporția pe neamuri a ținutului Timiș. Tot în aceste coloane am arătat, după studiul păr. Slobodan Costici, șeful sârbilor din Banat, că numărul acestora este de 43.405 suflete. Am reprodus și aceste cifre.

De astă dată vrem să subliniem altă latură a problemei.

Zilele trecute a apărut Sematismul bisericei catolice din Banat, păstorită de P. S. Episcopul dr. Augustin Pacha. Lucrarea având 144 pagini, consacră tuturor problemelor acestei biserici, coloanele sale, fiind o imagine clară a bisericei catolice din Banat, pentru anul 1940.

Fără să stăruim în detaliile Sematismului, care cuprinde mai multe date asupra organizării și administrării parohiilor catolice din Banat, vom reproduce doar câteva cifre, luate din această lucrare, asupra numărului populației catolice din Banatul nostru.

Sematismul arată că biserica catolică din Banat are 8 vicariate, 16 protopopiate, 164 parohii cu 665 filii și 451.022 credincioși.

Nu vom discuta adevărul cuprins în aceste cifre, ci ne vom mărgini a sublinia că în numărul de 451.022 suflete ale bisericei catolice din Banat, nu se cuprind numai Svabii ci și celelalte minorități având religiunea catolică, astfel Cehii, Slovacii, Ungurii, Bulgarii etc.

In această situație se înțelege că numărul Svabilor din Banat nu este cel arătat pentru numărul credincioșilor catolici ai episcopiei catolice din Timișoara, în acest număr intrând toți credincioșii acestei eparhii.

Am ținut să subliniem această particularitate a statisticei prezentate de Sematismul episcopiei catolice, nu pentru polemică, ci numai de dragul adevărului, pe care căutăm să-l servim cu toții, în speranța că într'adevăr vom ajunge să vedem o Europă mai dreaptă, dar mai ales una care să împartă naționalitățile în granițele etnicului lor național și natural.

—x◆x—

D. CONSILIER REGAL VICTOR IAMANDI LA IAȘI

Iași, 16 Iulie

D. consiler regal Victor Iamandi a sosit în orașul nostru, fiind salutat în gară de reprezentanții autorităților și de numeroși prieteni.

D-sa va pleca la moșia sa din comuna Buciumi.

—x◆x—

Aprovizionarea cu lemne a orașului Bârlad

Bârlad, 11 Iulie

Datorită intervenției federalei „Tutova" prin organele sale de conducere, s'a ajuns a se căpăta un credit de 2.000.000 lei dela Institutul Național al Cooperației prin B. N .R. în scopul aprovizionării cu lemne de foc a populației orașului nostru.

In curând va lua ființă un depozit unde se va face vânzarea lemnelor în condițiuni avantajoase pentru populația nevoiașă a orașului compusă din funcționari, meseriași și muncitori.

—x◆x—

S,au inecat două fete și un băiat

Oradea, 15 Iulie

Au fost scoase din apă cadavrele a două fetițe, în vârstă de 8 ani. Victimele sunt Floarea Hârta și Maria Toma din Vintere, cari păsteau gâștele pe malul apei. Se fac cercetări pentru a se stabili cum s'au înecat.

In comuna Sânicolaul Român a fost scos dintr'o baltă din apropiere, cadavrul copilului Teodor Precup în vârstă de 11 ani.

VIZITA D-LUI REZIDENT REGAL

CORIOLAN TĂTARU LA ORADEA

Oradea, 15 Iulie

D. dr. Coriolan Tătaru rezidentul regal al Ținutului Someș a vizitat Oradea. A fost întâmpinat de d. prefect general V. Todoruț, de d. primar Augustin Chirilă și de d. Ovidiu Grita, chestorul poliției. D. rezident regal a avut mai multe consfătuiri cu șefii autorităților. S'au discutat chestiuni în legătură cu situația locală.

După consfătuirile cu șefii de autorități, d. dr. Coriolan Tătaru a primit unele delegațiuni minoritare din localitate. A primit pe d. Schuster consulul Germaniei la Oradea și pe d. Simon președintele organizației culturale germane din Oradea. Apoi a primit pe d. Gyöngyösy, președintele cercului catolic însoțit de avocatul Paczko Elemer și de ing. Pinter. A treia delegație a fost aceia a d-lui Soos președintele comunității maghiare, care a cerut, pe lângă altele, ca să se ia măsuri pentru muncile agricole.

D. Coriolan Tătaru a rezolvat pe loc chestiunile, cari se puteau rezolva imediat. In ceeace privește cererea d-lui Soos, Statul român va cumpăni și va lua măsuri. De altfel s'au și început să se execute muncile de seceriș.

La orele 11 d. rezident regal a primit pe reprezentanții preoților sei cărora le-a făcut următoarea declarațiune:

„Suntem în timpul când toată atențiunea trebue îndreptată spre chestiunile economice și, în special, spre muncile agricole de sezon. Am discutat cu organele locale și am luat măsuri pretutindeni spre a se putea face la vreme secerișul. Oamenii nu trebuesc împiedecați și a face această operațiune, căci indirect se stânjenește întraga economie națională. Am aranjat de asemenea chestiunea aprovizionării cu lemne de foc.

„In călătoria mea pe care o fac de o săptămână pe frontieră, am constatat o excelentă stare de spirit. Avem aci o populație cu adevărat bravă. Merită elogii.

„Presa este datoare să contribuie cu toate mijloacele ei la opera de care suntem cu toții animați, de a asigura armonia socială. Cu toții să ne considerăm azi în slujba intereselor colective ale Patriei".

La orele 12 d. rezident regal Tătaru a făcut vizite celor doi vlădici români ai Orăzii, P. S. S. dr. Neculae Popovici și I. P. S. dr. Valeriu Tr. Frențiu. Apoi, la orele 13,30 a fost o masă comună oferită de autoritățile locale.

La orele 16 a părăsit Oradea, plecând spre Cluj.

Câini cu stăpân și pisici vagabonde

In atenția serviciului sanitar veterinar și a autorității municipale

Poate că din întreg cuprinsul municipiului, cartierul Popa Tatu—Berzei este cel mai oropsit, cel mai lipsit de protecția autorității administrative și a serviciului sanitar veterinar, — ne scrie un cetitor de prin partea locului.

Ziua, acest cartier e terorizat dela ora 6 dim. până seara târziu de către strigătele cetelor de negustori ambulanți, iar noaptea câinii și pisicile formează coruri sinistre spre disperarea locuitorilor.

Sunt străzi, în acest cartier, cu gospodării din cari nu lipsesc nici câinii, nici pisicile. Si nu câini de rasă sau pisici obișnuite să doarmă în odăile stăpânilor, ci adevărați duligi al căror lătrat te trezește din morți, haite întregi de pisici cari colindă curțile, acoperișurile caselor și se vaetă de parcă le-ar fi cuprins nebunia.

Pe cele două străzi dintre Generalul Berthelot și Generalul Anghelescu (Crișana și Transilvania), sunt curți cu câte 10-15 pisici, ale nimănuia, cari sălășluesc ziua pe la ușile bucătăriilor, în preajma cutiilor de gunoi, iar noaptea pornesc în vagabondaj, cutreerând împrejurimile, întovărășindu-se cu alte pisici de prin alte străzi și, astfel, în convoiuri miorlăitoare creiază și mențin iadul în care cu greu omul muncit poate găsi o oră-două de odihnă.

Dar câinii! Inspăimântați de întunerecul străzii, alarmați și ei de furnicarul pisicilor, pândesc în dosul porților, al grilajurilor și latră la toți trecătorii, urmărindu-i, dela unul la altul, până ce aceștia se pierd în depărtarea străzii.

Nu urâm animalele, nu nutrim nici-un sentiment de răzbunare împotriva proprietarilor de câini și pisici. Poate că e nevoe de un câine și-o pisică în casa omului. Dar se cade să avem, mai întâi, milă de aproapele chinuit, respect de liniștea străzii și a cartierului. Nu trebue să așteptăm intervenția serviciului sanitar veterinar sau a autorității municipale, ca să ne oblige să închidem câinii, noaptea, ci noi înșine trebue să veghem ca vecinul nostru să nu sufere și trecătorul de pe stradă să-și vadă liniștit de drum.

Este oare atât de greu de înțeles că pentru o necesitate a unora sau o pasiune a altora nu trebue să târîm în suferință o categorie de oameni ai muncii cari așteaptă odihna nopții ca pe un bun de neprețuit?

Se pare că nu toți proprietarii de câini și pisici înțeleg aceasta. De acela e nevoie de intervenția autorităților în drept pentru a se curma iadul din cartierul Popa Tatu-Berzei.

T. Fir.

Inceput de sezon la Predeal

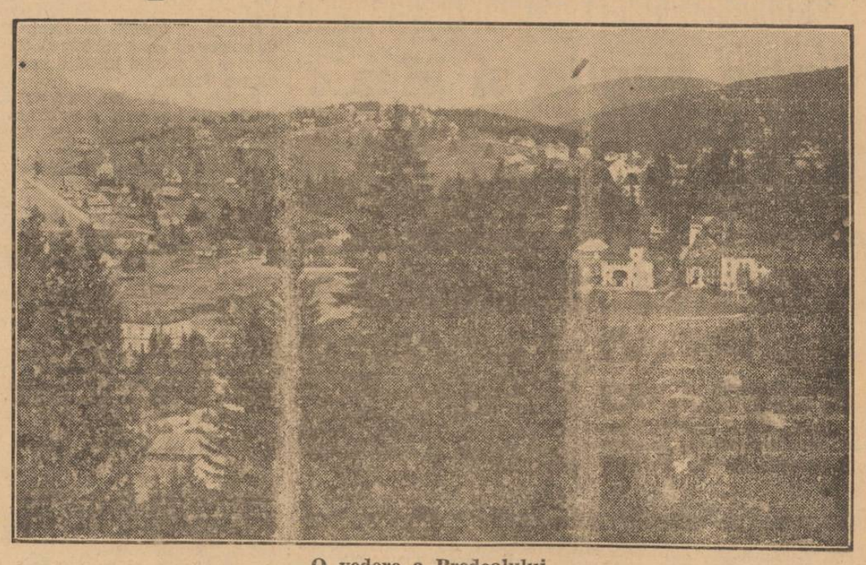

O vedere a Predealului

Prdeal, 15 Iulie

Stațiunea noastră așezată la o altitudine de 1050 metri și cu calități excepționale de aer, lipsită de umezeală și curenți, a început să se populeze cu numeroși sezoniști.

Până în prezent, s'au înscris la Oficiul de turism local 400 de persoane.

Anul acesta procentul sezoniștilor evrei este de 5% față de anul trecut când atinsese peste 50%.

Lumea se recreiază și petrece într'o decență vrednică de toată admirația.

Oficiul local de turism dă o listă de restaurantele stațiunii cari primesc să facă reduceri persoanelor ce consimt să ia masa pe tot timpul șederii lor în localitate.

In împrejurimi, s'au amenajat de Oficiul de turism poteci și s'au instalat bănci pentru odihnă.

Anul acesta, prețul camerelor de găzduit e mult mai mic față de anii trecuți.

PE DEASUPRA CORSICEI

Avioane italiene de bombardament, în acțiune...